

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: SF om EF : 13 : Fællesmarkedet og uddannelsen

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1972

Emne: Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Kommentar: Artiklen er oprindeligt skrevet til bladet Københavns Kommuneskole nr. 7 1972

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

[SF om EF : 13 : Fællesmarkedet og uddannelsen](#) 3

[SF om EF : 13 : Fællesmarkedet og uddannelsen](#) 4

[SF om EF : 13 : Fællesmarkedet og uddannelsen](#) 5

[SF om EF : 13 : Fællesmarkedet og uddannelsen](#) 6

12.

DET KGL. BIBLIOTEK

Følgeblad til minavisen nr. 414

13

»SF om EF« er en serie foldere med dokumentarisk materiale om konsekvenserne af en eventuel dansk tilslutning til fællesmarkedet. Serien, der påbegyndtes i slutningen af december 1971, udkommer 1-2 gange ugentlig frem til folkeafstemningen. Serien er et led i Socialistisk Folkeoplysningsforbunds studiekredsmateriale.

Artiklen i dette nummer er skrevet af folketingsmand, adjunkt Jens Maigård – oprindelig til bladet Københavns Kommuneskole nr. 7/1972.

Fællesmarkedet og uddannelsen

Af JENS MAIGÅRD

Den problemstilling, jeg er blevet bedt om at behandle, understreger i sig selv, at markedsproblematikken drejer sig om andet og mere end soflæskets fremtid på det internationale eksportmarked. Det er unægtelig en indlysende kendsgerning for den, der blot nogenlunde følger med, men for øjeblikket kører markedstilhængerne kanoerne i stilling. Det sker med så raffinerede og intellektuelt udsøgte argumenter som trusler om arbejdsløshed,

økonomisk kummer og dertil højere skatter, hvis det genstridige folk stemmer nej ved folkeafstemningen. Derfor er der grund til at understrege, at sagen har sider, som ikke i snæver forstand er økonomiske, men som ikke desto mindre er af betragtelig vægt.

I bedste fald en stor risiko

Vil et eventuelt medlemskab af fællesmarkedet påvirke vort uddannelsessystem i sin bredde? Det afhænger af, hvordan fællesmarkedet udvikler sig. Regeringen regner med, at fællesskabets videre udvikling frem mod en højere grad af integration vil standse med udvidelsen fra 6 til 10 medlemslande. Det er i værste fald en illusion. Det er i bedste fald en vældig chance at tage, det er en stor risiko at løbe. Det værste er det sandsynligste. Lad mig derfor pege på, at regeringen har tiltrådt fællesmarkedets rådsresolution af 22. marts 1971 om en økonomisk og monetær union, og at fællesmarkedets ministerråd fra sit møde i slutningen af februar formodentlig vil intensivere arbejdet med denne union.

I denne rådsresolution (som kan læses i markedssekretariatets pjece nr. 3: »Danmark og fællesmarkedet. Den økonomiske politik») hedder det bl.a.: »De principper, der er defineret ovenfor, skal anvendes på følgende områder:

— Budget- og skattepolitikken i relation til stabilitets- og vækstpolitikken. For så vidt angår budgetpolitikken i egentlig forstand fastsættes på fællesskabsplan det spillerum, inden for hvilket hovedelementerne i de samlede offentlige budgetter skal holde sig, og navnlig ændringerne i deres omfang, saldoernes størrelse, samt måderne til finansiering eller anvendelse af disse (min

fremhævelse, citatet stammer fra ovennævnte pjece, s. 49-50).

Vi skal altså forestille os budgetgennemgange i Bruxelles, hvor der ikke alene skal tages stilling til budgettets størrelse i sin helhed (således at fordelingen på de enkelte poster forblev et nationalt anliggende), men hvor der også skæves ind til de enkelte konti. Vort uddannelsesniveau og dermed vort udgiftsniveau er på undervisningsområdet højere end niveauet generelt taget er i fællesmarkedslandene. En stor post på statsbudgettet som uddannelsesposten vil, alt andet lige, altid være udsat for pres i nedadgående retning, simpelthen fordi den er stor. Hertil kommer, at vort udgiftsniveau i givet fald skal motiveres over for fællesmarkedsfolk, som ikke kender og ikke er vant til vort niveau. Et krav om nedskæring af de offentlige udgifter for at bringe ligevægt på betalingsbalancen ligger lige for. Her vil udgiftsposter som uddannelsesposterne, der i fællesmarkedsammenhængen er exceptionelt store, særlig blive udsat for pres.

Indsnævrede muligheder

Nu er det jo et led i vores livsopfattelse, at det aldrig går så galt som præsten præker. Ovennævnte ræsonnement vil utvivlsomt blive mødt med indvendinger af denne art. Lad mig derfor pege på, at regeringen varmt har tilsluttet sig planerne om et valutasamarbejde. Denne tilslutning får også konsekvenser for de offentlige udgifters størrelse og dermed for uddannelsespolitikken. Det økonomiske rådsformandskab peger på, at valutasamarbejdet vil indsnævre mulighederne for selv at bestemme valutakurserne, pengepolitikken og finanspolitikken (dvs. spørgsmålet om størrelsen af statens

indtægter og udgifter). Det er selvsagt finanspolitikken, der har interesse i vores sammenhæng. Formandskabet diskuterer, hvad der vil ske, hvis et medlemsland søger at finansiere en ekspansionspolitik gennem låntagning i udlandet, og konkluderer:

»Fællesskabsmyndighederne kan derfor have tilskyndelse til at begrænse landets låntagning, evt. ved iværksættelse af modgående operationer, dels at søge den aktivitetsstimulerende politik afdæmpet, eventuelt ved aftaler om udgiftsrammer m.v. Problematikken her er ikke ulig den, der kendes fra bestræbelserne på at opnå en styring af de kommunale udgifter». (Det økonomiske råd, formandskabet: »Markedsperspektiver og strukturproblemer», s. 43 — min fremhævelse).

Formandskabets bemærkninger viser noget om den magt, fællesskabsmyndighederne får alene som følge af valutasamarbejdet. Det får det til at løbe koldt ned ad ryggen på et menneske som mig, der i min kommunes skoleudvalg i sommeren 1971 oplevede »bestræbelserne på at opnå en styring af de kommunale udgifter» gennem kredit- og låneloft. Her bestod det kommunale selvstyre i friheden til at skære ned, og ikke til noget som helst andet. Vor stilling i et fællesmarked med valutasamarbejde kan meget vel blive en lignende.

Så vidt det generelle. Herudover vil jeg gerne pege på nogle enkeltheder, der efter min mening er af betydning for sagen.

»Gensidig anerkendelse»

Romtraktaten taler i artikel 57 om »gensidig anerkendelse af eksamensbe-

viser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser» i forbindelse med fællesmarkedets adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Markedsminister Ivar Nørgaard har under folketingets markedsdebat i december '71 vedstået, at det nok »i det lange løb vil være umuligt at undgå at nå frem til visse minimumskrav for at kunne bruge de titler, der skal betinge, at man frit kan etablere sig som f. eks. tandlæge eller læge».

Vi ser altså, at uddannelsesproblemerne på et snævert, men specifikt område bliver en del af markedsproblematikken. Spørgsmålet er så, om det kun er på snævre områder, at det er tilfældet? Det mener jeg ikke, at det er.

Mogens Fogs advarsel

På baggrund af en henvendelse fra rektorerne ved de vesttyske universiteter til fællesmarkedetsmyndighederne har rektor Mogens Fog peget på faren for en generel standardsænkning af de højere uddannelser. Uddannelsesproblemet, der før var knyttet sammen med retten til fri erhvervsudøvelse, udvides altså til et bredere felt. Dette forhold understreges af de diskussioner, man i fællesmarkedet har haft om uddannelsesspørgsmål i anden halvdel af 1971.

Udgangspunktet var et fempunktsforslag om en fælles uddannelsesindsats fra den belgiske regering, der blev fremlagt i marts 1970. I november sidste år nåede sagen frem i en ændret form til et ministermøde, hvor man ikke nåede til enighed, når der bortses fra en beslutning om at oprette et europæisk universitetsinstitut.

Vor ambassadør i Bruxelles konkluderer på denne baggrund i sin indberetning til udenrigsministeriet, at her kan man bare se, det blev ikke til noget (selv om det var grumme godt forberedt), der er fred og ingen fare i de næste mange, mange år på undervisningsfronten.

Det er da muligt, at ambassadøren har ret. Men vi har unægtelig set mange spørgsmål blive henlagt for at blive taget op igen på et senere tidspunkt, når sagen var moden.

Jeg synes, at det er langt rigtigere at konkludere, at undervisningsspørgsmålene er med i EF-problematikken, de er en del af den. De er ikke oppe ved overfladen i fuldt omfang. Men man skal ikke skrabe ret meget på kalken, før de kommer frem.

Hertil kommer så, at der helt åbenbart er kræfter i fællesmarkedet, som ønsker et uddannelsespolitisk samarbejde. De er tæmmede nu. Men hvor længe.

Jens Maigård

Redaktion: Socialistisk Folkeoplysning, Folketinget, 1218 København K, telefon (01) 11 66 00, lokal 559, hos hvem serien eller dens enkelte numre kan rekvireres. Produktion: SF-dagbladet minavisen, Amagerbrogade 85, 2300 København S. minavisen, der kun fås i abonnement, koster pr. md. 12,50 kr., pr. kvartal 36 kr. og for et helt år 120 kr. Bestil abonnement på minavisen på (01) 55 70 11, hverdage kl. 9,00-23,00.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk